SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satversmestiesa.lv

LĒMUMS
PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā 2026. gada 30. oktobrī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Anita Rodiņa, tiesneses Jautrīte Briede un Veronika Krūmiņa,

kolēģijas sēdē izskatījusi SIA "Gren Rīga" pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 190/2026),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Enerģētikas likuma 49. panta $1.^5$ daļu un Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) 2026. gada 29. jūnija lēmuma Nr. 1/15 "Kārtība maksimālās siltumenerģijas iepirkuma cenas noteikšanai, kuru siltumapgādes sistēmas operators piemēro konkurējošajam siltumenerģijas apjomam" (turpmāk – Regulatora lēmums) 1., 2., 3. un 4. punktu (turpmāk arī – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1., 91. un 105. pantam.

2. Apstrīdētā Enerģētikas likuma norma noteic: "Ja neatkarīgais siltumenerģijas ražotājs pārdod siltumenerģiju siltumapgādes sistēmas operatoram konkurējošā siltumenerģijas apjoma ietvaros, siltumenerģijas iepirkuma cena nedrīkst pārsniegt siltumapgādes sistēmas operatora konkurējošajam apjomam regulatora noteikto maksimālo siltumenerģijas iepirkuma cenu."

Savukārt apstrīdētās Regulatora lēmuma normas noteic, kā siltumapgādes sistēmas operators, kura lietotājiem piegādātās siltumenerģijas apjoms pārsniedz

2 000 000 megavatstundu gadā, aprēķina maksimālo siltumenerģijas iepirkuma cenu un to piemēro konkurējošajam siltumenerģijas apjomam.

3. Pieteikuma iesniedzēja apstrīd vairāku normatīvo aktu – likuma un Regulatora lēmuma – normu atbilstību Satversmei.

Satversmes tiesas likuma 18. panta otrās daļas 1. punkts noteic, ka vairāku aktu apstrīdēšana vienā pieteikumā pieļaujama, ja tiek apstrīdēts normatīvais akts vai tā daļa un uz to pamata izdotās zemāka juridiska spēka tiesību normas. Pieteikumā apstrīdēta Enerģētikas likuma norma un uz tās pamata izdotās Regulatora lēmuma normas.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta otrās daļas 1. punkta prasībām

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma $19.^2$ panta pirmo daļu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiskā spēka tiesību normai. Savukārt minētā panta sestās daļas 1. punkts prasa pieteikumā šādu uzskatu pamatot.

Pieteikuma iesniedzēja ir licencēta siltumenerģijas ražotāja. Apstrīdētajās normās noteiktā maksimālā siltumenerģijas iepirkuma cena ierobežojot pieteikuma iesniedzēju izmantot tai piederošo īpašumu, lai gūtu pēc iespējas lielāku ekonomisko labumu. Proti, pieteikuma iesniedzējai esot jāpielāgo siltumenerģijas ražošana apstrīdētajām normām. Taču tajās noteiktā maksimālā siltumenerģijas iepirkuma cena un tās aprēķināšanas kārtība neņemot vērā siltumenerģijas ražotāja veiktos ieguldījumus, faktiskās siltumenerģijas ražošanas izmaksas un citus individuālos apstākļus. Tāpat apstrīdētās normas paredzot nepamatoti vienādu attieksmi pret atšķirīgos apstākļos esošām personu grupām – siltumenerģijas ražotājiem, kuri pārdod siltumenerģiju akciju sabiedrības "RĪGAS SILTUMS" organizētajā siltumenerģijas iepirkumā Rīgas labā krasta vajadzībām un siltumenerģijas ražotājiem, kuriem papildus šai iespējai pastāv arī iespēja Rīgas labā krasta vajadzībām pārdot siltumenerģiju par individuāli noteiktu tarifu. Turklāt pieteikuma iesniedzēja esot paļāvusies uz to, ka maksimālā siltumenerģijas iepirkuma cena netiks noteikta vai arī noteikta, reaģējot uz konkrēti pastāvošu vai skaidri sagaidāmu ārkārtas situāciju enerģētikas nozarē, kā arī noteikta individuāli, ņemot vērā katra neatkarīgā siltumenerģijas ražotāja

saražotās siltumenerģijas faktiskās izmaksas. Tādēļ ar apstrīdētajām normām esot aizskartas pieteikuma iesniedzējai Satversmes 105. pantā ietvertās tiesības uz īpašumu, kā arī pārkāpts Satversmes 1. pantā ietvertais tiesiskās paļāvības aizsardzības princips un Satversmes 91. panta pirmajā teikumā ietvertais tiesiskās vienlīdzības princips.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.^{2} panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

5. Satversmes tiesas likuma 19.^{2} panta otrā daļa nosaka, ka konstitucionālo sūdzību var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt minētās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādu nav.

Apstrīdētās normas ir imperatīvas un formulētas nepārprotami. Pieteikuma iesniedzēja atrodas situācijā, kas ietilpst šo normu tvērumā. Tādēļ Pieteikuma iesniedzējai nav iespēju aizstāvēt savas pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Satversmes tiesas likuma 19.^{2} panta ceturtās daļas otrais teikums paredz: ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.

Apstrīdētā Enerģētikas likuma norma stājās spēkā 2026. gada 12. martā, taču atbilstoši Enerģētikas likuma pārejas noteikumu 108. punktam to attiecībā uz siltumapgādes sistēmas operatoru, kura lietotājiem piegādātās siltumenerģijas apjoms pārsniedz 2 000 000 megavatstundu gadā, piemēro no 2026. gada 1. oktobra. Savukārt apstrīdētās Regulatora lēmuma normas stājas spēkā 2026. gada 2. jūnijā. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2026. gada 1. oktobrī. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.^{2} panta otrās daļas un ceturtās daļas otrajā teikumā noteiktajām prasībām.

6. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 1., 91., un 105. pantam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas ir nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.^{2} pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

1. ierosināt Satversmes tiesā lietu "Par Enerģētikas likuma 49. panta 1^5 daļas un Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2026. gada 29. jūnija lēmuma Nr. 1/15 "Kārtība maksimālās siltumenerģijas iepirkuma cenas noteikšanai, kuru siltumapgādes sistēmas operators piemēro konkurējošajam siltumenerģijas apjomam" 1., 2., 3. un 4. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 91., un 105. pantam" pēc pieteikuma, kuru iesniegusi SIA "Gren Rīga" (pieteikums Nr. 190/2026);

2. uzaicināt institūcijas, kas izdevušas apstrīdētos aktus, – Saeimu un Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisiju – **līdz 2027. gada 4. janvārim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstus ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja Anita Rodiņa